

## TOPRAK, BİTKİ, GENEL TEKRAR

TOPRAĞIN ÖZELLİĞİ	TOPRAK TİPİ
1.Rüzgârların taşıyıp biriktirdiği toz ve kum parçalarından oluşan topraklar	
2. Kutba yakın yerlerde görülen yılın büyük kısmı donup, yazın ayrışarak bataklık hâlini alan topraklar	
3.Bünyesinde demir oksit oranı fazla olan kırmızı topraklar	
4.İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da yaygın olan topraklar	
5.Tuz Gölü çevresinde oluşan kurak bölge topraklar	
6.Humus bakımından fakir olan sıcak nemli bölge (Ekvatorial bölgede oluşan) toprakları	
7.Sel sularının taşıyıp dağ eteklerinde biriktirdiği topraklar	
8.Buzulların taşıyıp biriktirdiği malzemelerden oluşan topraklar	
9.Ülkemizde Batı Karadeniz'de dünyada 60. Enlemleri civarındaki iğne yapraklı ormanlar(Tayga) çevresinde görülen topraklar	
10.Ülkemizde Erzurum Kars çevresinde görülen humus bakımından zengin yerli topraklar içinde en verimli	
11.Kurak ve yarı kurak bölgelerde, suyla eriyik hâldeki çeşitli tuz ve karbonatların suyun buharlaşmasıyla toprağın yüzeyinde veya çeşitli derinliklerde birikmesiyle oluşan topraklar. Çatlak çatlak olan diğer adıyla dönen topraklar.	
12.Akarsuların taşıyıp biriktirdiği malzemelerden oluşan topraklar	
13. Suların dışarıya akışının (drenajın iyi olmadığı) intrazonal topraklar	
14. Toprağa verimini veren bitki ve hayvan kalıntıları	
15. Toprağın katmanlarına verilen isim	
16. Ekvator, Muson Asyası gibi yağışlı bölgelerde yaygın olarak görülen ayrışma (çözülme) türü	

**Cevaplar:** 1.Lös 2.Tundra 3.Terra Rosa 4.Bozkır 5.Halomorfik 6.Laterit 7.Kolüvyal 8.Moren 9.Podzol 10.Çernezyum  
11.Vertisol 12.Alüvyon 13. Hidromorfik 14.Humus 15. Horizon 16.Kimyasal

BİTKİ ÖZELLİĞİ	
1.Orta kuşakta her mevsim yağışlı olan yerlerde yaygın olan orman türü	
2.Akdeniz Bölgesinde kızılçam ormanlarının tahrip edilmesiyle oluşan, her mevsim yeşil kalan çallılar	
3. İsveç, Norveç, Kanada gibi soğuk bölgelerde oluşan iğne yapraklı ormanlara verilen isim	
4. Yalnızca bir bölgeye özel dünyanın başka yerlerinde yetişmeyen ters lale, Datça hurması, sığla ağacı, Anzer çayı, Safran otu gibi bitkilere verilen isim	
5. Orta kuşakta ilkbahar mevsiminde yeşerip yazın kuruyan küçük otlar	
6.Karadeniz Bölgesi'nde ormanların kesilmesi sonucu makiye benzeyen kızılçam, fındık gibi küçük ağaçlar	
7.Amazon, Kongo, Endonezya gibi yerlerde görülen bitki topluluğu	
8.Geçmiş jeolojik zamanlardan kalma eğrelti otu, ıhlamur, kestane, fındık, karaçam ve köknar gibi bitkilere verilen isim	
9.Hindistan, Çin çevresinde görülen ormanlar	
10.Ülkemizde Erzurum Kars çevresinde ve Karadeniz'in yükseklerinde görülen yaz boyu yeşil kalan otlar	
11.Kestane, ıhlamur, Ladin, Göknar, kayın, sarıçam gibi türler hangi bölge ormanlarında bulunur?	
12.Kızılçam, zeytin, yaban mersini, ardıç, katran gibi türler hangi bölge ormanlarında bulunur?	
13. İnsanların ormanları tahrip etmesi sonucu iç bölgelerde oluşan bozkır türü	
14. Tropikal Bölgede 10° – 20° enlemleri arasında yaz yağışlarının etkili olduğu yerlerdeki uzun boylu ot topluluklarına verilen isim	
15. Çöllerde ve yarıkurak bölgelerde görülen bitki türü	
16. Ülkemizde en yaygın olan iki ağaç türü	

**Cevaplar:** 1.Karışık Orman 2.Maki 3.Tayga 4.Endemik 5.Bozkır 6.Psödomaki 7.Geniş Yapraklı Orman (Yağmur Ormanı) 8. Relikt Bitki 9. Muson Ormanları 10.Çayır 11. Karadeniz 12.Akdeniz, Ege 13.Antropojen Bozkır 14.Savan 15.Kurakçıl otlar (kaktüs) 16.Meşe ve Kızılçam

Yandaki tabloya göre merkezlerin hangisinde fiziksel çözülme, hangisinde kimyasal çözülme daha şiddetli olur. Neden?

(I. bölgede kimyasal çözülme olur çünkü yağışı fazladır. II. bölgede ise fiziksel çözülme yaygındır çünkü gece ile gündüz arasındaki sıcaklık farkı fazladır.)

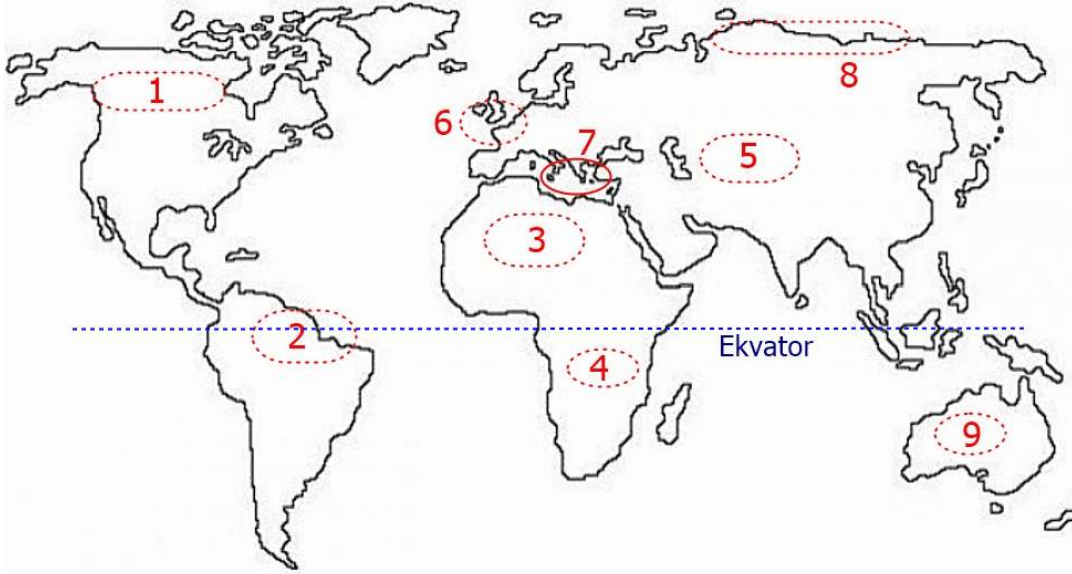
	Gece gündüz arası sıcaklık farkı °C	Yıllık yağış miktarı (mm)	Yıllık ortalama sıcaklık °C
I	6	2600	22
II	18	200	15
III	4	500	22



**Yukarıdaki haritaya göre;**

- A. Makiler ve kızılçam ormanları kaç numaralı bölgelerde yaygındır? .....
- B. Psödomaki nerelerde görülür? .....
- C. Çayırlar nerede yaygındır? .....
- D. Podzol topraklara nerelerde rastlanır? .....
- E. Bozkır topraklarına nerelerde rastlanır? .....
- F. Terra Rossa topraklar nerelerde görülür? .....
- G. Çernezyom topraklar nerede görülür? .....
- H. 5 ve 6. nolu yerlerde hangi tür hayvancılık yapılır? .....
- İ. Kahverengi orman toprakları nerelerde görülür? .....
- J. 2 ve 8 nolu yerlerde hangi tür hayvancılık yapılır? .....
- K. 2. nolu topraklarda tuz oranının fazla olmasının sebebi? .....
- L. Her mevsim yağış isteyen bitki hangi yerlerde yetişir? .....

**Cevaplar:** A. 3 ve 4 B. 1 ve 5 C. 6 D. 1 E. 2, 7 ve 8 F. 4 G. 6 H. Büyükbaş İ. 5 J. Küçükbaş K. Kuraklık L. 1 ve 5



**Yukarıda verilen dünya haritası üzerinde işaretli bölgelerin doğal bitki örtülerini ve toprak tiplerini yazın.**

- BİTKİ:** 1. 2. 3. 4.  
5. 6. 7. 8.
- TOPRAK:** 1. 2. 3. 4.  
5. 6. 7. 8.

**CEVAPLAR BİTKİ:** Tayga – yağmur ormanı – çöl- savan – bozkır - karışık orman – maki – tundra – çöl

**CEVAPLAR TOPRAK:** Podzol – Laterit – çöl- savan toprağı yok ☺ – bozkır - kahverengi orman – terra rossa – tundra - çöl

1. Aşağıdaki toprak tiplerinden hangisi, eğimli yamaçlar boyunca ufalanmış malzemelerin dağ eteklerinde birikmesiyle oluşur?

- A) Regosol B) Kolüvyal C) Alüvyal  
D) Tundra E) Vertisol

2. Aşağıda verilenlerden hangisi tayga ormanları ile ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) Soğuk ve nemli iklim bölgelerine aittir.  
B) Dünya'nın en geniş iğne yapraklı ormanlarını oluşturur.  
C) Yıl boyu yeşil kalabilen ağaçlardır.  
D) Rusya, Kanada gibi ülkelerde yaygındır.  
E) Ağaç türü en fazla olan ormanlardır

3. I. bölge: Bozkır - Karma orman-İğne yapraklı orman- çayır

II. bölge: Yayvan (geniş) yapraklı orman - Karma orman - İğne yapraklı orman - Dağ çayırları

Yukarıda iki farklı bölgede bitkilerin yükseltiye göre oluşturduğu katlar verilmiştir. I. bölgenin en alt kesiminde bozkırların yer alması hangisinin sonucu olabilir?

- A) Deniz etkisine açık olmasının  
B) Yaz sıcaklıklarının düşük olmasının  
C) Buharlaşmanın az olmasının  
D) Nemliliğin düşük olmasının  
E) Termik alçak basınç alanında bulunmasının

4. Aşağıda verilen bitki türlerinden hangisi ot formasyonu içerisinde yer almaz?

- A) Tundra B) Step C) Maki D) Çayır E) Savan

5. Yeryüzünde bitki örtüsünün dağılışı ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kuzey Afrika'da yağış azlığı ve şiddetli buharlaşma bitki yetişmesini engeller.  
B) Tayga ormanları iğne yapraklı türlerden oluşur.  
C) Batı Avrupa'daki düşük sıcaklık ve kuraklık nedeniyle bitki çeşitliliği azdır.  
D) Orta kuşakta karasal iklimlerin etkili olduğu yerlerde bozkırlar geniş yer kaplar.  
E) Akdeniz iklim bölgesinde kızılçam ormanlarının tahrip edilmesi nedeniyle makiler oluşmuştur

6. Oluşumunu tamamlamış bir toprak çeşitli katmanlardan meydana gelir. Bunların her birine horizon denir. Buna göre, aşağıda verilen özelliklerden hangisi B horizonuna aittir?

- A) Tuz, kireç, kil gibi malzemelerin yağmur suları ile sızdığı ve biriktiği katmandır.  
B) Mikroorganizmalar, böcekler ve bitkilerin aktif olarak bulunduğu katmandır.  
C) Ana materyalin ayrışmasıyla oluşmuş malzemelerin bulunduğu katmandır.  
D) Ana kayanın bulunduğu katmandır.  
E) Tarım için elverişli olan katmandır.

7. Bozkırlardan daha sık ve gür ot topluluklarıdır. Yaz boyu yeşil kalır. Yaygın olduğu alanlarda büyükbaş hayvancılık gelişmiştir. Yukarıda bazı özellikleri belirtilen bitki türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Maki B) Çayır C) Orman D) Tundra E) Step

8. Aşağıdaki bitkilerden hangisi Akdeniz iklim bölgesinde maki ve kızılçamların tahrip edildiği alanlarda görülen bodur çalılıklardır?

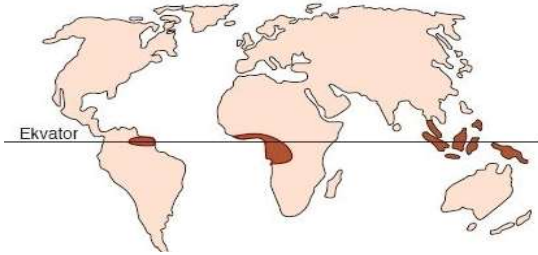
- A) Garig B) Savan C) Psödomaki D) Step E) Çayır

- Özellikle tahıl tarımı için uygundur  
– Yazları yağışlı karasal iklime ait topraklardır.  
– Dünya'nın en verimli toprağı olarak bilinir.

9. Yukarıda verilen bilgiler aşağıdaki toprak türlerinden hangisine aittir?

- A) Terra - Rossa topraklar B) Laterit topraklar  
C) Çernezyom topraklar D) Hidromorfik topraklar  
E) Tundra topraklar

10. Aşağıdaki haritada bir doğal bitki örtüsünün dağılışı verilmiştir.



Buna göre, bu bitki ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Sıcak iklimlerde yetişir.  
B) Her mevsim düzenli yağış ister.  
C) Geniş yapraklı, uzun boylu ağaçlardan oluşur.  
D) Kışın yapraklarını döken ağaç türleri fazladır.  
E) Endonezya, Malezya, Filipinler, Amazon ve Kongo Havzaları bu bitki türünün görüldüğü alanlardır.

11. Bitkiler ağaç formasyonu, çalı formasyonu ve ot formasyonu olarak sınıflandırılır. Buna göre, aşağıda verilenlerden hangisinin tamamı çalı formasyonu grubuna girer?

- A) Maki, Step, Garig  
B) Yağmur ormanları, Tayga ormanları, Psödomaki  
C) Maki, Garig, Psödomaki  
D) Savan, Step, Çayır  
E) Galeri ormanları, Maki, Step

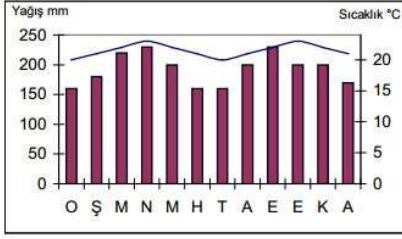
12. Ormanların yeryüzüne dağılışı incelendiğinde yetişme sınırının sıcaklığa bağlı olarak değiştiğini gözlemledik. Buna göre, aşağıda verilen bölgelerden hangisinde orman üst sınırının deniz seviyesine daha yakın olduğu söylenebilir?

- A) Muson Asyası B) Akdeniz Çevresi C) Güney Avrupa  
D) İskandinavya E) Amazon Havzası

- Daima yeşil kalabilen, küçük, kalın kadifemsi yapraklara sahip bodur ağaçlardan ve çalılardan oluşur.  
– Tropikal kuşakta yaz yağışlarıyla yeşeren, kış kuraklığı ile sararan uzun boylu ot topluluğudur.

13. Yukarıda verilen bitki türleri sırasıyla aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilmiştir?

- A) Çayır > Maki B) Maki > Savan C) Savan > Step  
D) Step > Çayır E) Maki > Step



14. Yukarıdaki sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim bölgesinin bitki ve toprak çeşidi hangisinde verilmiştir?

- | Toprak         | Bitki örtüsü         |
|----------------|----------------------|
| A) Laterit     | Tayga                |
| B) Terra rossa | Maki                 |
| C) Laterit     | Geniş yapraklı Orman |
| D) Podzol      | İğne yapraklı orman  |
| E) Çernezyom   | Çayır                |

15. K bölgesinin doğal bitki örtüsü orman, L bölgesinin Bozkır, M Bölgesinin ise Maki'dir. Bu durum dikkate alındığında K, L ve M Bölgeleriyle ilgili olarak hangisi kesin değildir?

- A) K bölgesinde yağış rejimi düzenli ve fazladır.  
 B) L bölgesinde Fiziksel çözülme ön plandadır.  
 C) M bölgesinde yaz kuraklığı etkilidir.  
 D) Bölgelerin üçü de orta kuşakta yer alır.  
 E) Üç bölgenin yağış miktarları ve rejimleri farklıdır

16. Kimyasal ayrışmanın yeterli olduğu yerlerde toprak oluşumu daha hızlıdır. Buna göre, aşağıdaki yörelerin sıcaklık ve yağış koşulları düşünüldüğünde hangisinde toprak oluşumunun daha yavaş olması beklenir?

- A) Kongo Havzası B) Batı Avustralya  
 C) Güneydoğu Asya D) Batı Avrupa  
 E) Amazon Havzası

17. Bir yamaç boyunca bitki örtüsünün geniş yaprak, karışık orman, iğne yaprak, çayır şeklinde sıralandığı görülmüştür. Yükseltinin artmasıyla bitki örtüsünün değişmesinin temel sebebi ne olabilir?

- A) Mekanik ayrışmanın artması  
 B) Toprağın verim derecesinin azalması  
 C) Sıcaklığın azalması  
 D) Toprak horizonlarının değişmesi  
 E) Kayaç özelliklerinin değişmesi

18. Bir yörede, mekanik ayrışmanın etkisi fazla ise, bu yöre için;

- I. Günlük sıcaklık farkı fazladır.  
 II. Nem oranı düşüktür.  
 III. Toprak oluşumu yavaştır.  
 IV. Bitki örtüsü gür değildir.  
 V. Orta kuşakta bulunur

Yukarıdaki yargılardan hangisi kesin değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Aşağıdakilerden hangisi laterit topraklar için yanlış bir bilgidir?

- A) Dönenceler arasında yaygın olarak bulunur.  
 B) Zonal (yerli) topraklar grubunda yer alırlar.  
 C) Humus ve mineral bakımından fakirdirler.  
 D) Üzerinde bitki örtüsü gür olduğu için verimlidir  
 E) Sıcak ve nemli bölge toprağıdır.

20. Dünya'da artan nüfusla birlikte orman tahribatı da artmıştır. Ancak sıcaklığın yüksek yağışın fazla olduğu yerlerde ormanlar kendini daha kısa sürede yenileyebilir. Buna göre aşağıda verilen yerlerin hangisinde tahrip edilen ormanın kendini daha kısa sürede yenilemesi beklenir?

- A) Sibirya'da B) Orta Asya'da C) Ekvatorial kuşakta  
 D) Kuzey Afrika'da E) Batı Avrupa'da

21. Alüvyonlar, morenler ve lösler taşınmış topraklardır. Aşağıdakilerden hangisi taşınmış toprakların ortak özelliğidir?

- A) Fazla yıkanmış topraklardır B) Geçirimsiz topraklardır  
 C) Karbonatlı topraklardır D) İnce taneli topraklardır  
 E) Verimli topraklardır



22. Yöre iklimi göz önüne alındığında, yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen alanlardan hangisinin topraklarının diğerlerine göre yıkanmış ve daha az kireçli olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

23. Toprak oluşumunda en önemli faktör iklimdir (1). Fiziksel ve kimyasal ayrışma olayları, bitki örtüsünün yerleşip gelişmesi, toprağın yıkanması ve topraktaki organizma faaliyetleri iklime bağlıdır (2). Sıcak ve kurak bölgelerde kimyasal ayrışma ön plandadır ve ayrışma daha hızlıdır (3). Nemli bölgelerde toprakta yıkanma fazla iken kurak bölgelerde azdır (4). Aşırı yıkanma sonucunda toprağın üst kısmındaki besin maddeleri, sızma yoluyla alt katmanlara taşındığından toprak besin maddeleri yönünden fakir kalır (5). Yukarıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

24. Erzurum-Kars platosu verimli lav topraklarıyla örtülüdür. Ancak buna rağmen Erzurum-Kars platosunda tarım yerine hayvancılık yapılmasının temel nedeni nedir?

- A) Yüksek olması nedeniyle ikliminin tarıma elverişsiz olması  
 B) Toprakların parçalı olması  
 C) Hayvancılığın ekonomik gelirinin fazla olması  
 D) Tarım ürünleri çeşidinin az olması  
 E) Hayvancılığın devlet tarafından desteklenmesi

25. Gelişimini tamamlamış zonal topraklarda horizon adı verilen A, B, C ve D katmanları oluşur. Ancak aşınmanın ve birikmenin fazla olduğu delta ovaları, dağ yamacı gibi yerlerde bu tür horizonlaşma görülmez. Buna göre aşağıdaki toprak tiplerinin hangisi horizonlaşma özelliği göstermez?

- A) Laterit Topraklar B) Terra Rossa Topraklar  
 C) Çernezyom Topraklar D) Alüvyal Topraklar  
 E) Podzol

26. Kuzey Anadolu Ormanlarında aşağıdaki bitki türlerinden hangisi yaygın değildir?

- A) İhlamur B) Kestane C) Gökmar D) Ladin E) Ardıç

27. Nemli iklim Bölgelerinde topraklar tuz ve kireç bakımından fakirdir. Buna göre oluştukları yerler düşünüldüğünde aşağıdaki toprak türlerinden hangilerinde tuz ve kireç oranı en azdır?

- A) Laterit – Kahverengi Orman B) Terra Rossa – Kalsimorfik  
C) Kahverengi Step – Halomorfik D) Podzol - Löss  
E) Çernezyum – Kestane renkli Step

28. Türkiye’de çok çeşitli toprak tipleri görülmektedir. Bu durumun temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çeşitli iklim tiplerinin görülmesi  
B) Arazinin engebeli olması  
C) Heyelanların sık görülmesi  
D) Erozyonun çok etkili olması  
E) Doğal bitki örtüsünün çok çeşitli olması

29. Ülkemizde Tundra ve Laterit toprak tiplerinin görülmemesinin sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yarımada ülkesi olması  
B) Orta enlemlerde bulunması  
C) Ortalama yükseltisinin fazla olması  
D) Okyanusa kıyısının bulunmaması  
E) Genç oluşumlu bir ülke olması

30. Dünyada en çok Türkiye’de yayılış gösterir. Reçinesi fazla olduğu için bu ağaçlar kolay yanar. Bu nedenle orman yangınları en fazla bu ağaçların bulunduğu ormanlarda görülür. Yukarıda özellikleri verilen ağaç türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İhlamur B) Meşe C) Göknar D) Kızılçam E) Kestane

31. Tayga ormanlarının bulunduğu ülkelerde orman ve kâğıt endüstrisi oldukça gelişmiştir. Buna göre bulunduğu coğrafi konum ve sahip olduğu bitki örtüsünün özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki ülkelerden hangisinde orman ve kâğıt endüstrisi daha fazla gelişme göstermiş olabilir?

- A) İspanya B) Hollanda C) Polonya D) Avusturya E) İsveç

32. Ormanların tahrip edilmesi sonucunda ortaya çıkan bozkırlara antropojen bozkır denir. Antropojen bozkır alanlarını doğal bozkır alanlarından ayırt etmek mümkündür. Aşağıdaki özelliklerden hangisi bir bölgenin bitki örtüsünün antropojen bozkır olduğunun kanıtlarından biridir?

- A) Tarımsal faaliyetlerin yapılması  
B) Farklı ot türlerinin görülmesi  
C) Yer yer ağaç topluluklarının görülmesi  
D) Engebeli olması  
E) Küçükbaş hayvancılığın yapılması

33. Aşağıda verilen bitkilerden hangisi Türkiye’de görülmez?

- A) Maki B) Step C) Savan D) Alpin çayırlar E) Garig

34. Akdeniz ikliminde ılık ve yağışlı geçen kışlarla sıcak ve kurak geçen yazlara uyum sağlamış, bodur ağaç ve çalılardan oluşan makiler oldukça yaygındır. Aşağıdakilerden hangisi makiyi oluşturan türlerden biri değildir?

- A) Gürgen B)Sandal C)Kocayemiş D) Defne E) Zeytin

35. Ülkemizde antropojen bozkırların görüldüğü bir yer için;

- I. Ormanlar tahrip edilmiştir,  
II. Her mevsim yağış alır,  
III. Karadeniz iklim bölgesindedir

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

36. I. Savan

- II. Garig  
III. Maki  
IV. Tayga  
V. Tundra

Yukarıdakilerden hangileri bir bitki örtüsünün tahrip edilmesi sonucunda ortaya çıkmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve V D) II ve IV E) III ve IV

37. Yeryüzünde podzollerin yaygın olduğu bir bölgede aşağıdaki bitki örtülerinden hangisine rastlanması beklenir?

- A) Tundra B) Tayga ormanları  
C) Yağmur ormanları D) Bozkırlar  
E) Savan



38. Haritada numaralarla gösterilen yerlerden hangisinde kayalar daha çok kimyasal olarak ayrışmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

39. Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde görülen endemik bitkiler arasında gösterilemez?

- A) Sığla ağacı B) Kızılçam C) Safran Çiçeği  
D) Anzer Çiçeği E) Ters Lale

40. Orta kuşağın ormanlık alanlarında ormanların tahrip edilmesiyle kızılçık, yabancı fındık, muşmula, böğürtlen gibi bitkiler ortaya çıkar. Bunlara Psödomaki (Yalancı maki) denir. Ülkemizin iklim özellikleri dikkate alındığında psödomakilere aşağıdaki yörelerden hangisinde rastlanması beklenir?

- A) Güneydoğu Anadolu’da B) Güneybatı Ege’de  
C) Hakkâri çevresinde D) Batı Karadeniz’de  
E) Konya Ovası’nda

**CEVAPLAR:** 1B 2E 3D 4C 5C 6A 7B 8A 9C 10D 11C 12D  
13B 14C 15D 16B 17C 18E 19D 20CB 21E 22A 23C 24A  
25D 26E 27A 28A 29B 30D 31E 32C 33C 34A 35A 36C  
37B 38C 39B 40D